

УДК 657.922

**УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ КТЗ В
ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ ТРАНСПОРТНО-ТОВАРОЗНАВЧОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ**

Яна Профатілова

студентка

Науковий керівник: **Наталія Українець**

викладач

Вінницький технічний фаховий коледж

В умовах вільного ринку та жорсткої конкуренції виробники автомобілів буквально приголомшують потенційних покупців рекламою надійності, довговічності та інших переваг. Якщо новий транспортний засіб є дійсно надійним, то з вживанням виникають питання, чи дійсно заявлена продавцем вартість відповідає ринковій. Саме тому оцінка транспортних засобів стає дедалі більш важливою.

Транспортним засобом є технічний пристрій, призначений для перевезення людей і вантажів. Транспортні засоби містять візки, велосипеди, моторні транспортні засоби, залізничні транспортні засоби, човни, амфібії, літаки та космічні кораблі.^[1]

Будь-який автомобіль вимагає періодичного проходження чотирьох видів обслуговування:

- щоденне технічне обслуговування (ЩТО) виконується щодня після повернення автомобіля з лінії в міжзмінний час;
- перше технічне обслуговування (ТО-1) полягає в зовнішньому технічному огляді всього автомобіля та виконанні у встановленому обсязі контрольних-діагностичних, кріпильних, регулювальних, мастильних, електротехнічних і заправних робіт з перевіркою роботи двигуна, рульового управління, гальм та інших механізмів.
- друге технічне обслуговування (ТО-2) містить виконання у встановленому обсязі кріпильних, регулювальних, мастильних та інших робіт, а також перевірку дії агрегатів, механізмів і приладів у процесі роботи;

– сезонне технічне обслуговування (СО) проводять 2 рази на рік, воно є підготовкою рухомого складу до експлуатації в холодну і теплу пори року.

Методологія товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів встановлює механізм оцінки (визначення вартості) колісних транспортних засобів, а також вимоги до представлення результатів оцінки, процедури оцінки визначення вартості КТЗ. Одним із основних нормативних актів, яким керується оцінювач для визначення вартості КТЗ є Методика товарознавчої експертизи. Методика встановлює механізм оцінки (визначення вартості) колісних транспортних засобів, а також вимоги до оформлення результатів оцінки, оціночні процедури визначення вартості КТЗ. Методи оцінки, передбачені цією Методикою, можуть бути використані для оцінки самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, тракторів і комбайнів на колісних шасі, якщо вони не суперечать положенням, що регулюють оцінку цих типів. транспорту[3].

Оцінка вартості транспортних засобів має свої особливості та потребує різних підходів залежно від класів й типів цих об'єктів. Основним підходом до визначення ринкової вартості КТЗ є порівняльний підхід. Порівняльний підхід базується на аналізі цін продажу (пропозиції) для КТЗ, які є ідентичними або подібними до тих, що оцінюються на первинному або вторинному ринках для КТЗ, з відповідними коригуваннями з урахуванням відмінностей між об'єктом порівняння та об'єктом оцінки [1].

Під час оцінки спеціальних, спеціалізованих транспортних засобів або за неможливості застосування порівняльного підходу застосовують комбінований порівняльний за вартістю підхід, заснований на використанні інформації про вартість базового транспортного засобу з додаванням вартості спеціального або спеціалізованого транспортного засобу.

Оцінка КТЗ під час експертизи транспорту та товарів є складним процесом, який вимагає врахування низки чинників. Визначення вартості транспортного засобу залежить від експлуатаційного зносу, який, у свою чергу, складається з фізичного та функціонального зносу. Обидва чинники є досить динамічними, зумовленими особливостями об'єкта оцінки, а тому потребують

великої уваги з боку експертів. Складним є також питання визначення шкоди, заподіяної КТЗ, яка має бути відшкодована власникові транспортного засобу.

На цінність висновків впливає низка проблем, пов'язаних з методологією оцінки КТЗ. Серед них найважливішими є постійне старіння інформації в бюлетені мерчендайзера; недоліки в застосуванні принципів ефективного використання об'єкта оцінки чи майна; невідповідність системи оцінки збитків, що підлягають відшкодуванню, реальним умовам відновлення КТС; аналогічне. Вирішення цих проблем залежить від модернізації законодавства та науково-методичної бази, транспортно-мерчендайзингової експертизи у напрямку її чіткого регулювання та постійного оновлення інформації про потенційні об'єкти.

Список використаних джерел

1. Загальні засади оцінки майна і майнових прав : Національний стандарт № 1 від 10 вересня 2003 р. № 1440. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.02.2022).

2. Оцінка нерухомого майна : Національний стандарт № 2 від 28 жовтня 2004 р. № 1442. – URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/10243262> (дата звернення: 09.02.2022).

3. Про затвердження Методики товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів : Закон України від 24.11.2003 №142/5/2092. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1074-03> (дата звернення: 09.02.2022).